

วิวัฒนาการทางการเงิน

หตุทัย

ธนาคารกรุงเทพ จำกัด
มีอยู่ทั่วโลกด้วย

W

มนุษย์เกิดมาพร้อมกับความต้องการปัจจัยขั้นพื้นฐานได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค ซึ่งในยุค

แรกนั้นเริ่มจากการแลกเปลี่ยนสิ่งของที่ตนมีอยู่ กับสิ่งของที่ตนมีความต้องการ (Barter System) เช่น นำข้าวสารไปแลกกับหมู นำผ้าไปแลกกับเมล็ดพืช ฯลฯ ซึ่งลักษณะสิ่งของนั้นขึ้นกับสภาพแวดล้อมความสมบูรณ์ของท้องถิ่นตามธรรมชาติในพื้นที่ที่อาศัย เช่น กลุ่มที่อาศัยในที่ลุ่มก็มีความชำนาญในการเพาะปลูก ก็สามารถผลิตผลเกษตรกรรมได้ กลุ่มที่อาศัยในที่ดอนก็มีความชำนาญในการเลี้ยงสัตว์ ลำสัตว์ ฯลฯ ระบบการแลกเปลี่ยนสิ่งของกับสิ่งของ (Barter System) นั้น

ประสบปัญหาความยุ่งยากหลายด้าน เช่น แบ่งได้เป็น 2 รูปแบบ คือ

1. แบบบอโลหะ
2. แบบโลหะ

การแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกันไม่สะดวกในการขนส่ง ความต้องการในสิ่งของที่ทำการแลกเปลี่ยนไม่ตรงกันไม่สามารถชำระตามกฎหมายได้ แม้ระบบนี้จะมีข้อยุ่งยากมากมาย ในยุคปัจจุบันนั้นก็คงมีการใช้อยู่บ้าง เช่น การนำไข่ไก่แลกกับเสื้อผ้า เครื่องใช้ไฟฟ้า ภายในบ้านแลกเปลี่ยนรถยนต์ ฯลฯ

เมื่อระบบนี้เริ่มเสื่อมความนิยมก็มีการคิดระบบอื่นที่ดีกว่าเข้ามาแทนที่ มนุษย์จึงได้นำตัวกลางมาเป็นสื่อในการแลกเปลี่ยนกับสิ่งของ ที่ตนต้องการ ตัวกลางที่นำมาใช้นั้นขึ้นอยู่กับสภาวะแวดล้อมที่สามารถหากันได้ และยอมรับกันโดยเฉพาะกลุ่มสังคมแคบของตนเท่านั้น เช่น ประเทศไทยใช้เปลือกหอย อลาสก้าใช้หนังสัตว์ อินเดียแดงใช้ก้อนหิน รูปแบบของสื่อกลาง

1. แบบบอโลหะ
2. แบบโลหะ

การใช้สื่อกลางแบบโลหะนั้นได้แก่ เปลือกหอย หินงาสัตว์ ซึ่งสื่อกลางเหล่านี้มีปัญหาความยุ่งยากในการใช้ตามมา เช่น ขนาดของสื่อกลางการพกพาติดตัวไม่สะดวก ยากต่อการเก็บรักษาสภาพและยอมรับเฉพาะกลุ่ม จึงมีการเปลี่ยนสื่อกลางให้มีมาตรฐานมากขึ้น และยอมรับกันในการแลกเปลี่ยนให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น สื่อกลางที่เข้ามาแทนที่และใช้จนถึงทุกวันนี้ คือ เงิน กระดาษ (ธนบัตร) เกิดขึ้นเมื่อประมาณ 140 ปีก่อนคริสตกาลที่ประเทศจีน ในสมัยพระเจ้าวูตี้ สำหรับในทวีปยุโรปเริ่มมีเงินกระดาษประมาณคริสตกาลที่ 13 โดยเริ่มกันในกลุ่มพ่อค้าและช่างทองจนเป็นที่ยอมรับกันอย่าง

แพร่หลายในเวลาอันรวดเร็ว จนในที่สุดรัฐบาล
ของประเทศต่าง ๆ เป็นผู้ดำเนินการออกเงิน
กระดาษมาใช้เอง และเรียกว่า “ธนบัตร” ซึ่ง
ใช้ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย (Legal Tender)

ในปี พ.ศ. 2396 ซึ่งตรงกับรัชสมัยของ
พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้
ใช้เงินกระดาษเป็นครั้งแรก ซึ่งเรียกว่า “หมาย”
เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดจากการปลอมแปลงเงิน
โลหะของนักเลงสุบฝิ่นในขณะนั้น แต่ปรากฏว่า
“หมาย” ไม่เป็นที่นิยมเพราะประชาชนไม่เข้าใจ
และไม่เชื่อถือ จึงต้องมีการแก้ไขและเปลี่ยน-
แปลงเรื่อยมา จนเป็นที่นิยมและยอมรับในช่วง
ปี พ.ศ. 2461 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน โดยใน
ระยะแรกเริ่มประเทศไทยให้โรงพิมพ์โทมัส เดอ
ลารู ประเทศอังกฤษเป็นผู้พิมพ์ให้ จนถึงปี
พ.ศ. 2512 ประเทศไทยจึงได้เริ่มพิมพ์ธนบัตร

ออกมาใช้เอง

ส่วนการใช้สื่อกลางแบบโลหะนั้นโลหะ
ที่นำมาใช้เป็นสื่อกลางได้แก่ ทองแดง เงิน และ
ทองคำ โดยได้นำเอาโลหะต่างๆ เหล่านี้มีมา
หลอมเป็นรูปแบบต่างๆ กัน เช่น ประเทศจีน
หลอมเป็นรูปผีเสื้อ, มิด ชาวอียิปต์ทำเป็นรูป
เหรียญต่างๆ ประเทศไทยเริ่มใช้ในสมัยลาน-
นาไทย ลานช้าง สุโขทัย อโยธยา ซึ่งมีการ
เปลี่ยนแปลงในด้านรูปร่าง แบบ ขนาด โดย
คำนึงถึงความสะดวกด้านต่าง ๆ ความสวยงาม
จนเป็นที่ยอมรับและใช้จนถึงวันนี้

ถ้าเรามองถึงการใช้สื่อกลาง (เหรียญ
กษาปณ์, ธนบัตร) ในปัจจุบันน่าจะเป็นจุด
เพียงพอในการอำนวยความสะดวกในทุกๆ ด้าน
แต่เนื่องด้วยความเจริญทางด้านเทคโนโลยี
การเงิน เศรษฐกิจรูปแบบธุรกิจทั้งภายในและ

ภายนอกประเทศต้องการแข่งขัน ไม่สามารถ
จะหยุดนิ่งอยู่กับที่ได้ ต้องมีการเคลื่อนไหวและ
ก้าวให้ทันหรือก้าวล้ำหน้า เพื่อดำรงความ
เป็นหนึ่งในภาวะการเงินปัจจุบัน ทำให้ระบบ
เครดิต (Credit System) คือเงินสมมุติ
ขึ้นในรูปแบบต่างๆ เช่น เช็ค ตั๋วเงินต่างๆ
พันธบัตร เงินฝากกระแสรายวัน บัตรเครดิต
เข้ามามีบทบาทสำคัญทั้งทางตรงและทางอ้อม
ต่อผู้บริโภคและองค์การธุรกิจทุกประเภท
เนื่องด้วยระบบนี้อำนวยผลให้ทุกด้าน เช่น
ความสะดวกในการพกพา ความถูกต้องแม่นยำ
ในตัวเลข ความปลอดภัย สามารถชำระหนี้
ได้ตามกฎหมาย ทำให้เป็นที่ยอมรับในประเทศ
ที่มีความเจริญก้าวหน้าทางด้านการเงินและ
การธนาคาร ■